

Koronakommisjonen (Komisja do spraw pandemii koronawirusa)

Komisja powołana przez radę państwa 24 kwietnia 2020 r.

KOMUNIKAT PRASOWY

14. kwietnia 2021 r.

NOU 2021:6 Myndighetenes håndtering av koronapandemien (Norweski Raport Rządowy 2021:6 Działania władz w związku z pandemią koronawirusa)

Ogólnie rzecz biorąc działania były właściwe, ale były też okoliczności podlegające krytyce

Po roku pandemii, Norwegia jest jednym z tych krajów w Europie, gdzie śmiertelność jest najniższa a negatywne konsekwencje dla gospodarki najmniejsze. W sytuacji dla kraju wymagającej władze szybko przestawiły się i podjęły decyzje, które zadecydowały o tym, jak przebiegał kryzys. Jednocześnie władzom nie udało się, gdyby ludność nie przestrzegała środków kontroli zakażeń.

- W ocenie komisji, władze ogólnie rzecz biorąc dobrze reagowały podczas pandemii, ale badania wykryły również okoliczności podlegające krytyce, szczególnie w kontekście przygotowania na pandemię - powiedział przewodniczący komisji Stener Kvinnsland.

Należało wprowadzić lockdown 12 marca 2020 roku, ale presja czasu była większa niż to konieczne

Kiedy wprowadzano dotkliwe obostrzenia w marcu zeszłego roku, niewiele wiedziano jeszcze o efektach jakie przyniosą wprowadzane środki kontroli zakażeń, a niepewność dotycząca rozpowszechnienia zakażeń była duża. Komisja uważa, że dobrze zrobiono podejmując decyzję i nie czekając na więcej informacji.

Zastosowany pakiet obostrzeń był źle przygotowany i źle opracowany. Sytuacja była niejasna, ale presja czasu była większa niż to było konieczne.

- *Już w połowie lutego urząd do spraw zdrowia (Helsedirektoratet) sygnalizował, że może być konieczne wprowadzenie dotkliwych obostrzeń. Nie zaangażowano jednak żadnych innych ministerstw, nie ma też śladu, żeby przed lockdownem poddano analizie konsekwencje społeczne obostrzeń - powiedział Kvinnsland.*

Lockdown 12 marca 2020 roku nastąpił pod naciskiem pani premier oraz ministra zdrowia. Instytut zdrowia publicznego wtedy się wstrzymywał i nie zalecał tak daleko idących obostrzeń.

Urząd do spraw zdrowia podjął formalną uchwałę 12 marca. Komisja uważa, że tę

uchwałę powinien był podjąć rząd.

Rząd nie miał planu na powstrzymanie zakażeń z importu jesienią 2020 roku.

Dotyczy to zwłaszcza postępowania w przypadku zakażeń, które wynikały z wyjątków zastosowanych dla osób dojeżdżających do pracy z Europy.

- *Rząd stworzył zasady dla osób dojeżdżających do pracy nie posiadając dobrych systemów do kontroli przestrzegania tych zasad - powiedział Kvinnsland.* System polegający na tym, że osoby dojeżdżające do pracy mogły wykonać testy jako alternatywę do kwarantanny, opierał się na tym, że to pracodawcy mieli organizować, przeprowadzać i finansować przeprowadzanie testów. Dodatkowo to na pracodawcach ciążyła odpowiedzialność za zastosowanie środków kontroli zakażeń oraz za zapewnienie, aby warunki mieszkaniowe spełniały wymogi kwarantanny. To przeciążone gminy były odpowiedzialne za prowadzenie nadzoru nad spełnianiem wymagań.

Kiedy rząd wprowadził surowsze kontrole graniczne pod koniec 2020 roku, nie posiadał narzędzi do ich przeprowadzenia. Rejestracja przekraczania granicy na początku przebiegała za pomocą kartki i długopisu.

Podział ról pomiędzy władzami był niejasny

- *Podział odpowiedzialności pomiędzy Ministerstwem do spraw zdrowia i opieki, Urzędem do spraw zdrowia oraz Instytutem zdrowia publicznego był niejasny podczas radzenia sobie z pandemią - powiedział Kvinnsland.*

Ministerstwo zdrowia przekazało Urzędowi do spraw zdrowia rolę koordynatora działań sektora zdrowia, ale w dużym stopniu samo koordynowało działania. Instytut zdrowia publicznego wyszedł z roli dostawcy wiedzy. Urząd do spraw zdrowia nie był w stanie wypełnić roli władzy na obszarze epidemiologicznym. Ministerstwo ustaliło podział ról dopiero 11 grudnia 2020 roku. Pomimo niejasnego podziału ról te trzy podmioty dobrze ze sobą współpracowały.

Rząd w zbyt małym stopniu miał na uwadze gminy. W trakcie pandemii na gminy nałożono o wiele więcej zadań niż to, na co były przygotowane.

Rząd nie był przygotowany

- *Rząd wiedział, że pandemia stała się ogólnokrajowym kryzysem, którego nadejście było najbardziej prawdopodobne i który będzie miał najgorsze konsekwencje. To poważne zaniedbanie, że mimo wszystko rząd nie był przygotowany, kiedy nastąpiła pandemia covid-19 - powiedział Kvinnsland.*

Mimo, że ustawa o przeciwdziałaniu zakażeniom daje możliwość zamknięcia dużych części społeczeństwa to rząd i tak nie był przygotowany na zastosowanie tego typu działań. Nie znaleźliśmy żadnych scenariuszy, planów bądź ćwiczeń, których częścią byłyby tego typu działania.

W pierwszej fazie pandemii mieliśmy do czynienia z krytycznym brakiem środków do ochrony przed zakażeniem.

- *Rząd wiedział, że istnieje duże prawdopodobieństwo, że będą trudności z zakupieniem środków do ochrony przed zakażeniem w trakcie pandemii. Mimo to magazyny były puste, kiedy covid-19 pojawił się w Norwegii, powiedział Kvinnsland.* Analizy dotyczące epidemii sars z 2003 roku oraz ogniska eboli z 2015 roku jednoznacznie stwierdzały, że może nastąpić globalny niedobór środków ochrony przed zakażeniami. Mimo to, jedynym planem rządu był zakup sprzętu na rynkach globalnych, tak jak zwykle. Gdyby epidemia w Chinach była w tej samej fazie co w pozostałej części świata, to sytuacja

byłaby bardzo krytyczna.

Obszerny raport

- *W raporcie przedstawiamy 17 tez głównych i 60 punktów dotyczących doświadczeń i zaleceń - powiedział Kvinnsland.* Ustalenia komisji, oceny, doświadczenie do wykorzystania na przyszłość oraz zalecenia podsumowuje się na początku każdego rozdziału w raporcie. Komisja zamówiła 14 zewnętrznych analiz, które opublikowano w wersji cyfrowej.

O komisji

Komisja w sprawie epidemii koronawirusa została powołana królewską rezolucją z dnia 24 kwietnia 2020 roku, aby przeanalizować i wyciągnąć wnioski z wybuchu epidemii COVID-19 w Norwegii. Komisją kierował profesor emeritus Stener Kvinnsland.

Pozostali

członkowie:

Astri Aas-Hansen

Geir Sverre Braut

Knut Eirik Dybdal

Tone Fløtten

Rune Jakobsen

Toril Johansson

Christine Korme

Nina Langeland

Egil Matsen

Per Arne Olsen

Pål Terje Rørby

Raport został opublikowany w wersji elektronicznej:

www.koronakommisjonen.no

www.regjeringen.no

Można zamówić drukowane egzemplarze raportu:

www.publikasjonsbestilling.no

Z Komisją można kontaktować się za pośrednictwem jej przewodniczącego Stenera Kvinnslanda pod numerem telefonu 958 90 514